II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (Ευρατόμ) 2021/765 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 10ης Μαΐου 2021

σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος έρευνας και κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας για την περίοδο 2021-2025, με το οποίο συμπληρώνεται το πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία «Ορίζων Ευρώπη» και σχετικά με την κατάργηση του κανονισμού (Ευρατόμ) 2018/1563

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 7 πρώτη παράγραφος,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβούλευσης με την Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ένας από τους σκοπούς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (η «Κοινότητα») είναι να συμβάλλει στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου στα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης και της διευκόλυνσης της πυρηνικής έρευνας στα κράτη μέλη και της συμπλήρωσής της με την εκτέλεση κοινοτικού προγράμματος έρευνας και κατάρτισης.

(2) Η πυρηνική έρευνα μπορεί να συμβάλει στην κοινωνική και οικονομική ευημερία και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα βελτιώνοντας την πυρηνική ασφάλεια, την πυρηνική προστασία και την ακτινοπροστασία. Η έρευνα στον τομέα της ακτινοπροστασίας έχει επιφέρει βελτιώσεις στις ιατρικές τεχνολογίες προς όφελος πολλών πολιτών, και μπορεί να οδηγήσει σε βελτιώσεις και σε άλλους τομείς, όπως η βιομηχανία, η γεωργία, το περιβάλλον και η ασφάλεια.

(3) Με πλήρη σεβασμό του δικαιώματος των κρατών μελών να αποφασίζουν για το ενεργειακό τους μείγμα, τα ερευνητικά αποτελέσματα του προγράμματος που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό θα μπορούσαν να συμβάλουν σε ένα κλιματικά ουδέτερο ενεργειακό σύστημα με ακίνδυνο, αποτελεσματικό και ασφαλή τρόπο.

(4) Για να διασφαλιστεί η συνέχιση της πυρηνικής έρευνας σε επίπεδο Κοινότητας, είναι απαραίτητη η θέσπιση κοινοτικού προγράμματος έρευνας και κατάρτισης για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2025 (το «Πρόγραμμα Ευρατόμ»). Το Πρόγραμμα Ευρατόμ θα συνεχίσει την υλοποίηση των κύριων ερευνητικών δραστηριοτήτων των προγενέστερων προγραμμάτων και, παράλληλα, θα θέσει νέους ειδικούς στόχους, χρησιμοποιώντας την ίδια μέθοδο υλοποίησης.

(5) Η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ για την περίοδο 2014-2018 περιέχει ένα σύνολο κατευθυντήριων αρχών για το Πρόγραμμα Ευρατόμ. Σε αυτές περιλαμβάνονται: η συνέχιση της στήριξης της έρευνας στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας με έμφαση στην πυρηνική ασφάλεια, τις πυρηνικές διασφαλίσεις, την πυρηνική προστασία, τη διαχείριση των αποβλήτων, την ακτινοπροστασία και την ανάπτυξη της σύντηξης· από κοινού με τους δικαιούχους, η περαιτέρω βελτίωση της οργάνωσης και της διαχείρισης των ευρωπαϊκών κοινών προγραμμάτων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας· η συνέχιση και η ενίσχυση των δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης της Ευρατόμ με σκοπό την ανάπτυξη σχετικών ικανοτήτων που αποτελούν τη βάση όλων των πτυχών της πυρηνικής ασφάλειας, της πυρηνικής προστασίας και της ακτινοπροστασίας· η περαιτέρω αξιοποίηση των συνεργειών μεταξύ των Προγραμμάτων Ευρατόμ και των άλλων θεματικών τομέων του προγράμματος-πλαισίου της Ένωσης· και η περαιτέρω αξιοποίηση συνεργειών μεταξύ των άμεσων και των έμμεσων δράσεων του Προγράμματος Ευρατόμ.

(6) Η σύλληψη και ο σχεδιασμός του Προγράμματος Ευρατόμ έγιναν με βάση την ανάγκη να υπάρξει κρίσιμη μάζα υποστηριζόμενων δραστηριοτήτων. Αυτό επιτυγχάνεται με τη θέσπιση περιορισμένου αριθμού ειδικών στόχων, με έμφαση στην ασφαλή χρήση της πυρηνικής σχάσης για ηλεκτροπαραγωγή και άλλες εφαρμογές εκτός της ηλεκτροπαραγωγής, στη διατήρηση και την ανάπτυξη της αναγκαίας εμπειρογνωμοσύνης, στην προώθηση της παραγωγής ενέργειας με σύντηξη και στην υποστήριξη των πολιτικών της Ένωσης και των κρατών μελών της σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια, τις πυρηνικές διασφαλίσεις και την πυρηνική προστασία.

(7) Το Πρόγραμμα Ευρατόμ συνιστά σημαντικό τμήμα των προσπαθειών της Ένωσης για την περαιτέρω ανάπτυξη τεχνολογικής πρωτοπορίας και την προώθηση της αριστείας στην πυρηνική έρευνα και καινοτομία, διασφαλίζοντας ιδίως τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα ασφάλειας, προστασίας, διασφαλίσεων, ακτινοπροστασίας, ασφαλούς διαχείρισης αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, και παροπλισμού στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

(8) Δεδομένου ότι όλα τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν ραδιενεργά υλικά, παραδείγματος χάριν για ιατρικούς σκοπούς, ή διαθέτουν πυρηνικές εγκαταστάσεις, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η υπεύθυνη και ασφαλής διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, όπως απαιτείται από την οδηγία 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου ([1]), προκειμένου να αποφευχθεί αδικαιολόγητη επιβάρυνση των μελλοντικών γενεών. Το Πρόγραμμα Ευρατόμ θα πρέπει να συνεχίσει να βελτιώνει και να υποστηρίζει την έρευνα και την ανάπτυξη σχετικά με τεχνολογίες και ικανότητες στον τομέα της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων.

(9) Στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, η έρευνα για την παραγωγή ενέργειας με σύντηξη υλοποιείται σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό χάρτη πορείας για τη σύντηξη, στον οποίο σκιαγραφούνται οι αναγκαίες δράσεις έρευνας και ανάπτυξης στις οποίες θα βασιστεί ο σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με σύντηξη, και σύμφωνα με την απόφαση 2007/198/Ευρατόμ του Συμβουλίου ([2]). Βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα το κυριότερο βήμα είναι η ολοκλήρωση της κατασκευής και η αρχική λειτουργία του ITER, οι δε ευρωπαϊκές δραστηριότητες για τον ITER θα πρέπει να συνοδεύονται από ένα δυναμικό ερευνητικό πρόγραμμα στον τομέα της σύντηξης, το οποίο θα υποστηρίζει τις μελλοντικές λειτουργίες του ITER και την προετοιμασία του αντιδραστήρα επίδειξης DEMO.

(10) Με τη στήριξη της πυρηνικής έρευνας το Πρόγραμμα Ευρατόμ αναμένεται να συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία «Ορίζων Ευρώπη» («Ορίζων Ευρώπη») που θεσπίστηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]) και να διευκολύνει την υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2030» και την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού χώρου έρευνας.

(11) Το Πρόγραμμα Ευρατόμ θα πρέπει να επιδιώξει συνέργειες με το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη» και άλλα προγράμματα της Ένωσης, σε θέματα μελέτης και στρατηγικού σχεδιασμού, καθώς και επιλογής έργων, διαχείρισης, επικοινωνίας, διάδοσης και αξιοποίησης αποτελεσμάτων, παρακολούθησης, λογιστικού ελέγχου και διακυβέρνησης.

(12) Οι δράσεις του Προγράμματος Ευρατόμ θα πρέπει να είναι αναλογικές, χωρίς να διπλασιάζεται ή να παραγκωνίζεται η ιδιωτική χρηματοδότηση, και θα πρέπει να έχουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία. Διασφαλίζεται έτσι η συνοχή μεταξύ των δράσεων του Προγράμματος Ευρατόμ και των κανόνων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις και αποφεύγονται οι αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά.

(13) Παρόλο που το κάθε κράτος μέλος θα αποφασίσει μόνο του αν θα χρησιμοποιήσει ή όχι την πυρηνική ενέργεια, αναγνωρίζεται επίσης ότι η πυρηνική ενέργεια έχει διαφορετικό ρόλο στα διάφορα κράτη μέλη. Το Πρόγραμμα Ευρατόμ θα συμβάλει επίσης, μέσω των ερευνητικών του δραστηριοτήτων, στην προώθηση ευρείας συζήτησης μεταξύ όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τις ευκαιρίες και τους κινδύνους της πυρηνικής ενέργειας.

(14) Για την αντιμετώπιση των αναγκών για εκπαίδευση και της κατάρτιση, το Πρόγραμμα Ευρατόμ θα πρέπει να παρέχει στήριξη μέσω χρηματοδοτικών συνεισφορών, ώστε οι ερευνητές του τομέα της πυρηνικής ενέργειας να μπορούν να επωφελούνται από τις δράσεις Marie Skłodowska-Curie (MSCA) επί ίσοις όροις με τους ερευνητές άλλων τομέων.

([1]) Οδηγία 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2011, η οποία θεσπίζει κοινοτικό πλαίσιο για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων (ΕΕ L 199 της 2.8.2011, σ. 48).

([2]) Απόφαση 2007/198/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 27ης Μαρτίου 2007, περί ιδρύσεως της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της πυρηνικής σύντηξης και περί παραχωρήσεως προνομίων σε αυτήν (ΕΕ L 90 της 30.3.2007, σ. 58).

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη», τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 1).

(15) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει δημοσιονομικό κονδύλιο για το σύνολο της διάρκειας του Προγράμματος Ευρατόμ, το οποίο αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 18 της διοργανικής συμφωνίας της 16ης Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ίδιους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ίδιων πόρων ([4]), για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.

(16) Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]) («δημοσιονομικός κανονισμός») εφαρμόζεται στο Πρόγραμμα Ευρατόμ. Ο δημοσιονομικός κανονισμός θεσπίζει κανόνες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης, μεταξύ των οποίων κανόνες για τις επιχορηγήσεις, τα βραβεία, τις προμήθειες, την έμμεση διαχείριση, τα χρηματοδοτικά μέσα, τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό, τη χρηματοδοτική συνδρομή και την αμοιβή εξωτερικών εμπειρογνωμόνων. Οι κανόνες που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 322 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) περιλαμβάνουν επίσης γενικό καθεστώς αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης.

(17) Τα είδη χρηματοδότησης και οι μέθοδοι εφαρμογής στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιλέγονται βάσει της καταλληλότητάς τους να επιτύχουν τους ειδικούς στόχους των δράσεων και να παράγουν αποτελέσματα, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το κόστος των ελέγχων, τον διοικητικό φόρτο και τον εκτιμώμενο κίνδυνο μη συμμόρφωσης. Για τις επιχορηγήσεις λαμβάνεται υπόψη η χρήση των εφάπαξ ποσών, των κατ' αποκοπήν συντελεστών και του μοναδιαίου κόστους.

(18) Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην εξασφάλιση επαρκούς συμμετοχής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και του ιδιωτικού τομέα γενικότερα. Η ποσοτική και ποιοτική εκτίμηση της συμμετοχής των ΜΜΕ θα πραγματοποιηθεί ως μέρος της διαδικασίας αξιολόγησης και παρακολούθησης.

(19) Οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Ευρατόμ θα πρέπει να στοχεύουν στην εξάλειψη των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων, την προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας, σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και το άρθρο 8 ΣΛΕΕ. Η διάσταση των φύλων θα πρέπει να ενσωματώνεται στην έρευνα και την καινοτομία και να εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια του ερευνητικού κύκλου.

(20) Με στόχο την εμβάθυνση της σχέσης μεταξύ της επιστήμης και της κοινωνίας και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης του κοινού στην επιστήμη, το Πρόγραμμα Ευρατόμ θα πρέπει να ενθαρρύνει την τεκμηριωμένη ενασχόληση των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών με ζητήματα έρευνας και καινοτομίας μέσω της προώθησης της επιστημονικής εκπαίδευσης, της καλύτερης πρόσβασης στην επιστημονική γνώση, της ανάπτυξης υπεύθυνων θεματολογιών έρευνας και καινοτομίας που ανταποκρίνονται στις ανησυχίες και τις προσδοκίες των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών και μέσω της διευκόλυνσης της συμμετοχής των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών στις δραστηριότητες του Προγράμματος Ευρατόμ.

(21) Δράσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος Ευρατόμ θα πρέπει να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και να τηρούν τις αρχές που αναγνωρίζονται μεταξύ άλλων από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(22) Είναι σημαντικό να συνεχιστεί η διευκόλυνση της εκμετάλλευσης της πνευματικής ιδιοκτησίας που αναπτύσσουν οι συμμετέχοντες, προστατεύοντας παράλληλα τα νόμιμα συμφέροντα άλλων συμμετεχόντων και της Κοινότητας σύμφωνα με τον Τίτλο II Κεφάλαιο 2 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας («Συνθήκη Ευρατόμ»).

(23) Για να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση της Ευρατόμ θα έχει τον μεγαλύτερο δυνατό αντίκτυπο, η Κοινότητα δύναται, κατά περίπτωση, να εξετάσει το ενδεχόμενο ευρωπαϊκών συμπράξεων με εταίρους του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, εφόσον το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικότερα με συμπράξεις παρά από την Κοινότητα μόνη της, σε σύγκριση με άλλες μορφές στήριξης του Προγράμματος Ευρατόμ. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τέτοιες συμπράξεις σαφώς ακολουθούν προσέγγιση κύκλου ζωής των ευρωπαϊκών συμπράξεων και ακολουθούν διαφανή διαδικασία επιλογής και λήψης αποφάσεων σύμφωνα με το παράρτημα III του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695.

([4]) ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 28.

([5]) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

(24) Θα πρέπει επίσης να είναι δυνατό να επιτευχθούν οι στόχοι του Προγράμματος Ευρατόμ με χρηματοδοτικά μέσα και εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό στο πλαίσιο προγραμμάτων που βασίζονται στη ΣΛΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι οι δράσεις είναι σύμφωνες με τους στόχους και τους κανόνες τέτοιων προγραμμάτων.

(25) Για τη διασφάλιση της αποδοτικότερης δυνατής υλοποίησης και για την επίτευξη ενός συνεκτικού, ολοκληρωμένου και διαφανούς πλαισίου για τους δικαιούχους, η συμμετοχή στο Πρόγραμμα Ευρατόμ και η διάδοση των ερευνητικών αποτελεσμάτων θα πρέπει να υπόκειται στους σχετικούς κανόνες του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695, με κάποιες προσαρμογές ή εξαιρέσεις. Οι σχετικοί ορισμοί και τα κύρια είδη δράσεων που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό θα πρέπει να ισχύουν για το Πρόγραμμα Ευρατόμ.

(26) Το Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων που συστάθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζων 2020» το οποίο θεσπίσθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([6]) υπό τη διαχείριση της Επιτροπής αποδείχθηκε σημαντικός μηχανισμός διασφάλισης, ο οποίος μετριάζει τους κινδύνους που συνδέονται με τα ποσά που οφείλονται και δεν αποδίδονται από συμμετέχοντες αδυνατούντες να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους. Ως εκ τούτου, ο εν λόγω μηχανισμός διασφάλισης θα πρέπει να συνεχιστεί. Ο μηχανισμός αλληλασφάλισης που συστάθηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 θα πρέπει να καλύπτει δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

(27) Το Κοινό Κέντρο Ερευνών («ΚΚΕρ») θα πρέπει να συνεχίσει να προσφέρει στην Ένωση και τα κράτη μέλη της, κατά περίπτωση, ανεξάρτητη επιστημονική τεκμηρίωση και τεχνολογική υποστήριξη με βάση τις ανάγκες των πελατών, καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου πολιτικής. Οι άμεσες δράσεις του Κοινού Κέντρου Ερευνών θα πρέπει να υλοποιούνται με ευελιξία, αποδοτικότητα και διαφάνεια, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές ανάγκες των χρηστών του Κοινού Κέντρου Ερευνών και των πολιτικών της Ένωσης, ιδίως στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, των διασφαλίσεων και της ασφάλειας, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1994 για το ρόλο του ΚΚΕρ, το ΚΚΕρ θα πρέπει να συνεχίσει να δημιουργεί πρόσθετους πόρους μέσω ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων στήριξης για τις πολιτικές της Ένωσης ή για λογαριασμό τρίτων. Το ΚΚΕρ θα πρέπει να μπορεί να συμμετέχει σε έμμεσες δράσεις, όπου αυτό προβλέπεται από το σχετικό πρόγραμμα εργασίας.

(28) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([7]) και τους κανονισμούς (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 ([8]), (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 ([9]) και (ΕΕ) 2017/1939 ([10]) του Συμβουλίου, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων σχετικά με την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη διερεύνηση παρατυπιών, μεταξύ των οποίων απάτες, την ανάκτηση των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους κανονισμούς (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) έχει την εξουσία να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με στόχο να διαπιστωθεί αν υπήρξε απάτη, διαφθορά ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία έχει την εξουσία, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 να διερευνά και να διώκει αξιόποινες πράξεις που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης κατά τα οριζόμενα στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([11]). Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης υποχρεούται να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση στην Επιτροπή, στην OLAF, στο Ελεγκτικό Συνέδριο και, όσον αφορά τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, και να διασφαλίζει ότι κάθε τρίτος που συμμετέχει στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης παρέχει ισοδύναμα δικαιώματα.

([6]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013 , για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζων 2020) για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020) και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1982/2006/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 104).

([7]) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

([8]) Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1).

([9]) Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

([10]) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

([11]) Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

(29) Τρίτες χώρες μπορούν να συμμετάσχουν βάσει των αντίστοιχων νομικών μέσων τους. Στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να εισαχθεί ειδική διάταξη που θα υποχρεώνει τρίτες χώρες να παρέχουν στον αρμόδιο διατάκτη, στην OLAF και στο Ελεγκτικό Συνέδριο τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση, ώστε να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.

(30) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι υλοποίησης των δράσεων του Προγράμματος Ευρατόμ καθώς και η παρακολούθηση και αξιολόγησή τους, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([12]).

(31) Σύμφωνα με τα σημεία 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ([13]), το Πρόγραμμα Ευρατόμ θα πρέπει να αξιολογείται με βάση πληροφορίες που θα συλλέγονται σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις παρακολούθησης, ενώ παράλληλα θα αποφεύγεται ο διοικητικός φόρτος, ιδίως για τα κράτη μέλη, και η υπερβολική ρύθμιση. Οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να περιλαμβάνουν μετρήσιμους δείκτες ως βάση για την αξιολόγηση των επιπτώσεων που θα έχει το Πρόγραμμα Ευρατόμ στην πράξη.

(32) Έχει ληφθεί η γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του ΚΚΕρ, το οποίο συγκροτήθηκε με την απόφαση 96/282/Ευρατόμ της Επιτροπής ([14]), σχετικά με το επιστημονικό και τεχνολογικό περιεχόμενο των άμεσων δράσεων του ΚΚΕρ.

(33) Ζητήθηκε σε εθελοντική βάση η γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο και γνωμοδότησε ([15]). Ζητήθηκε επίσης σε εθελοντική βάση η γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, η οποία και γνωμοδότησε ([16]).

(34) Για λόγους ασφάλειας δικαίου θα πρέπει να καταργηθεί ο κανονισμός (Ευρατόμ) 2018/1563 του Συμβουλίου ([17]).

(35) Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια στην παροχή υποστήριξης στον οικείο τομέα πολιτικής και να επιτραπεί η εφαρμογή από την αρχή του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει επειγόντως και θα πρέπει να εφαρμοστεί αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2021,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικές Διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Με τον παρόντα κανονισμό θεσπίζεται το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2025 (το «Πρόγραμμα Ευρατόμ») και καθορίζονται οι κανόνες συμμετοχής στις έμμεσες δράσεις του Προγράμματος Ευρατόμ και οι κανόνες διάδοσης των αποτελεσμάτων τους, που συμπληρώνουν το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη».

Καθορίζονται οι στόχοι του Προγράμματος Ευρατόμ, ο προϋπολογισμός για την περίοδο 2021-2025, οι μορφές χρηματοδότησης και οι κανόνες χορήγησης της εν λόγω χρηματοδότησης.

([12]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

([13]) ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

([14]) Απόφαση 96/282/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 10ης Απριλίου 1996, περί αναδιοργάνωσης του Κοινού Κέντρου Ερευνών (ΕΕ L 107 της 30.4.1996, σ. 12).

([15]) Γνώμη της 16.1.2019 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

([16]) Γνώμη της 12.12.2018 (ΕΕ C 110 της 22.3.2019, σ. 132).

([17]) Κανονισμός (Ευρατόμ) 2018/1563 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με το πρόγραμμα έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (2019-2020) με το οποίο συμπληρώνεται το Ορίζοντας 2020 — Πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία και την κατάργηση του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1314/2013 (ΕΕ L 262 της 19.10.2018, σ. 1).

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται οι σχετικοί ορισμοί του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695. Οι αναφορές των ορισμών στην «Ένωση» και στο «πρόγραμμα Ορίζων Ευρώπη» νοούνται ως αναφορές στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (η «Κοινότητα») και στο Πρόγραμμα Ευρατόμ, αντίστοιχα. Ωστόσο, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, με τον όρο «πρόγραμμα εργασίας» νοείται το έγγραφο που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή για την υλοποίηση του Προγράμματος Ευρατόμ σύμφωνα με το άρθρο 16 αυτού του κανονισμού.

Όλες οι παραπομπές του παρόντος κανονισμού στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/695 αφορούν την έκδοση που ισχύει στις 12 Μαΐου 2021.

Άρθρο 3

Στόχοι του προγράμματος

1. Γενικός στόχος του Προγράμματος Ευρατόμ είναι η άσκηση δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και κατάρτισης με έμφαση στη συνεχή βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας, της πυρηνικής προστασίας και της ακτινοπροστασίας, καθώς και η συμπλήρωση της επίτευξης των στόχων του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζων Ευρώπη» μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της ενεργειακής μετάβασης.

2. Το Πρόγραμμα Ευρατόμ έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

α) βελτίωση και υποστήριξη της πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας, των πυρηνικών διασφαλίσεων και της ακτινοπροστασίας, της ασφαλούς διαχείρισης αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων και του παροπλισμού, συμπεριλαμβανομένων της ασφαλούς και προστατευόμενης χρήσης της πυρηνικής ενέργειας και των εφαρμογών της ιοντίζουσας ακτινοβολίας εκτός της ηλεκτροπαραγωγής·

β) διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη της εμπειρογνωμοσύνης και των ικανοτήτων στον πυρηνικό τομέα εντός της Κοινότητας·

γ) προώθηση της ανάπτυξης της παραγωγής ενέργειας με σύντηξη, ως δυνητική μελλοντική πηγή ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, και συμβολή στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού χάρτη πορείας για τη σύντηξη·

δ) στήριξη της πολιτικής της Ένωσης και των κρατών μελών της όσον αφορά τη διαρκή βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας, των πυρηνικών διασφαλίσεων και της πυρηνικής προστασίας.

3. Οι στόχοι που απαριθμούνται στις παραγράφους 1 και 2 θα υλοποιηθούν σύμφωνα με το παράρτημα Ι. Η υλοποίηση των εν λόγω στόχων ενδέχεται, εάν είναι δεόντως αιτιολογημένο, να περιλαμβάνει απαντήσεις για τις αναδυόμενες ευκαιρίες, κρίσεις και απειλές.

Άρθρο 4

Προϋπολογισμός

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση του Προγράμματος Ευρατόμ για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2025 ανέρχεται σε 1 382 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές.

2. Η ενδεικτική κατανομή του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι η εξής:

α) 583 273 000 EUR για έμμεσες δράσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα της σύντηξης·

β) 266 399 000 EUR για έμμεσες δράσεις για την πυρηνική σχάση, την πυρηνική ασφάλεια και την ακτινοπροστασία·

γ) 532 328 000 EUR για άμεσες δράσεις που αναλαμβάνει το Κοινό Κέντρο Ερευνών.

Η Επιτροπή δεν επιτρέπεται να παρεκκλίνει από το ποσό που αναφέρεται στο στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου.

3. Το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να καλύπτει δαπάνες προετοιμασίας, παρακολούθησης, ελέγχου, λογιστικού ελέγχου, αξιολόγησης και άλλων δραστηριοτήτων, καθώς και αναγκαίες δαπάνες για τη διαχείριση και την υλοποίηση του Προγράμματος Ευρατόμ, συμπεριλαμβανομένων όλων των διοικητικών δαπανών, καθώς και για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του. Οι διοικητικές δαπάνες που σχετίζονται με τις έμμεσες δράσεις δεν υπερβαίνουν το 6 % του ποσού που διανέμεται σε έμμεσες δράσεις του Προγράμματος Ευρατόμ όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχεία α) και β). Επιπλέον, το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί επίσης να καλύπτει:

α) στον βαθμό που σχετίζονται με τους στόχους του προγράμματος Ευρατόμ, δαπάνες που αφορούν μελέτες, συνεδριάσεις εμπειρογνωμόνων και δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας·

β) δαπάνες για δίκτυα τεχνολογίας των πληροφοριών που επικεντρώνονται στην επεξεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών, όπως και για εταιρικά εργαλεία τεχνολογίας των πληροφοριών και άλλη τεχνική και διοικητική συνδρομή απαραίτητη για τη διαχείριση του Προγράμματος Ευρατόμ.

4. Αν κριθεί αναγκαίο, προκειμένου να καταστεί εφικτή η διαχείριση των δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό πιστώσεις για την περίοδο πέραν του 2025 με σκοπό την κάλυψη των δαπανών που προβλέπονται στην παράγραφο 3.

5. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για δράσεις διάρκειας άνω του ενός οικονομικού έτους είναι δυνατόν να κατανέμονται σε ετήσιες δόσεις επί σειρά ετών.

6. Με την επιφύλαξη του δημοσιονομικού κανονισμού, οι δαπάνες για δράσεις στο πλαίσιο έργων που περιλαμβάνονται στο πρώτο πρόγραμμα εργασίας μπορούν να είναι επιλέξιμες από την 1η Ιανουαρίου 2021.

7. Οι πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης μπορούν, κατόπιν αιτήματος του οικείου κράτους μέλους, να μεταφερθούν στο πρόγραμμα Ευρατόμ υπό τους όρους που καθορίζονται στις οικείες διατάξεις του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και χρηματοδοτικών κανόνων για αυτούς και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το μέσο για τη διαχείριση των συνόρων και των θεωρήσεων («κανονισμός περί κοινών διατάξεων για το 2021-2027»). Η Επιτροπή εκτελεί τους εν λόγω πόρους άμεσα σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού ή έμμεσα σύμφωνα με στοιχείο γ) του εν λόγω εδαφίου. Οι πόροι αυτοί χρησιμοποιούνται προς όφελος του οικείου κράτους μέλους.

Άρθρο 5

Τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το Πρόγραμμα Ευρατόμ

1. Το Πρόγραμμα Ευρατόμ είναι ανοικτό στη σύνδεση με τις ακόλουθες τρίτες χώρες:

α) υπό προσχώρηση χώρες, υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφιες χώρες ή οντότητες, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής των εν λόγω χωρών στα προγράμματα της Κοινότητας που θεσπίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια και στις αποφάσεις του Συμβουλίου Σύνδεσης ή σε παρόμοιες συμφωνίες, και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που προβλέπονται σε συμφωνίες μεταξύ της Κοινότητας και των εν λόγω χωρών·

β) χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής των εν λόγω χωρών στα προγράμματα της Κοινότητας, που θεσπίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια και στις αποφάσεις του Συμβουλίου Σύνδεσης ή σε παρόμοιες συμφωνίες και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που προβλέπονται σε συμφωνίες μεταξύ της Κοινότητας και των εν λόγω χωρών·

γ) τρίτες χώρες και εδάφη που πληρούν σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια:

i) διαθέτουν ικανοποιητικές ικανότητες στην επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία·

ii) είναι προσηλωμένες σε μια οικονομία ανοικτής αγοράς που βασίζεται σε κανόνες, συμπεριλαμβανομένης της δίκαιης και ισότιμης μεταχείρισης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, με την υποστήριξη δημοκρατικών θεσμών·

iii) προωθούν ενεργά πολιτικές για τη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας των πολιτών.

2. Η σύνδεση κάθε τρίτης χώρας με το Πρόγραμμα Ευρατόμ δυνάμει της παραγράφου 1 στοιχείο γ) συνάδει με τους όρους που θεσπίζονται σε ειδική συμφωνία η οποία καλύπτει τη συμμετοχή της τρίτης χώρας σε οποιοδήποτε πρόγραμμα της Κοινότητας ή της Ένωσης, εφόσον η συμφωνία:

α) διασφαλίζει δίκαιη ισορροπία όσον αφορά τις συνεισφορές και τα οφέλη της τρίτης χώρας που συμμετέχει στα προγράμματα της Κοινότητας ή της Ένωσης·

β) καθορίζει τους όρους συμμετοχής στα προγράμματα της Κοινότητας ή της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του υπολογισμού των χρηματοδοτικών συνεισφορών στα επιμέρους προγράμματα και στις διοικητικές δαπάνες τους·

γ) δεν παρέχει στην τρίτη χώρα εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με το Πρόγραμμα Ευρατόμ·

δ) εγγυάται τα δικαιώματα της Ένωσης να διασφαλίζει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και να προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.

Οι συνεισφορές που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β) συνιστούν έσοδα για ειδικό προορισμό σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Όσον αφορά το εύρος της σύνδεσης κάθε τρίτης χώρας με το Πρόγραμμα Ευρατόμ, λαμβάνεται υπόψη ο στόχος της τόνωσης της οικονομικής ανάπτυξης στην Ένωση μέσω της καινοτομίας. Κατά συνέπεια, με εξαίρεση τις υπό προσχώρηση χώρες, τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες, τμήματα του Προγράμματος Ευρατόμ είναι δυνατό να εξαιρούνται από τη συμφωνία σύνδεσης με συγκεκριμένη χώρα.

4. Η συμφωνία σύνδεσης, όπου ενδείκνυται, προβλέπει την αμοιβαία συμμετοχή νομικών οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση σε αντίστοιχα προγράμματα των συνδεδεμένων χωρών σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους των εν λόγω προγραμμάτων.

5. Όπου αρμόζει, οι όροι για τον καθορισμό του ύψους της χρηματοδοτικής συνεισφοράς εξασφαλίζουν αυτόματη διόρθωση τυχόν σημαντικών ανισορροπιών σε σύγκριση με το ποσό που λαμβάνουν οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες στη συνδεδεμένη χώρα μέσω της συμμετοχής στο Πρόγραμμα Ευρατόμ, λαμβανομένων υπόψη των δαπανών διαχείρισης, εκτέλεσης και λειτουργίας του Προγράμματος Ευρατόμ.

Άρθρο 6

Υλοποίηση και μορφές χρηματοδότησης

1. Το Πρόγραμμα Ευρατόμ υλοποιείται μέσω άμεσης διαχείρισης σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό ή μέσω έμμεσης διαχείρισης από φορείς χρηματοδότησης που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Η χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Ευρατόμ μπορεί να παρέχεται σε οποιαδήποτε από τις μορφές που προβλέπονται στον δημοσιονομικό κανονισμό, ωστόσο οι επιχορηγήσεις αποτελούν την κύρια μορφή στήριξης για έμμεσες δράσεις μέσω του Προγράμματος Ευρατόμ. Η χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Ευρατόμ μπορεί επίσης να παρέχεται υπό μορφή βραβείων, συμβάσεων και χρηματοπιστωτικών μέσων στο πλαίσιο συνδυαστικών πράξεων.

3. Οι βασικοί τύποι δράσεων που θα υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Ευρατόμ αναφέρονται και ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695, όπως δράσεις έρευνας και καινοτομίας, οι δράσεις καινοτομίας, οι δράσεις καινοτομίας και διείσδυσης στην αγορά, οι δράσεις κατάρτισης και κινητικότητας, οι δράσεις συγχρηματοδότησης προγράμματος, οι δράσεις σύναψης προεμπορικών συμβάσεων, οι δράσεις σύναψης δημόσιων συμβάσεων καινοτόμων λύσεων, οι δράσεις συγχρηματοδότησης προγράμματος και οι δράσεις συντονισμού και στήριξης, τα βραβεία παροχής κινήτρων και τα βραβεία αναγνώρισης.

Οι μορφές χρηματοδότησης που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου χρησιμοποιούνται με ευελιξία σε όλο το φάσμα των στόχων του Προγράμματος Ευρατόμ, ενώ η χρήση τους καθορίζεται με βάση τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του κάθε στόχου.

4. Το Πρόγραμμα Ευρατόμ στηρίζει επίσης άμεσες δράσεις που αναλαμβάνει το ΚΚΕρ.

Άρθρο 7

Ευρωπαϊκές συμπράξεις

1. Μέρη του Προγράμματος Ευρατόμ μπορούν να υλοποιούνται μέσω ευρωπαϊκών συμπράξεων.

2. Η συμμετοχή της Κοινότητας σε ευρωπαϊκές συμπράξεις μπορεί να λαμβάνει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες μορφές:

α) συμμετοχή σε συμπράξεις που συγκροτούνται βάσει μνημονίων συμφωνίας ή συμβατικών διευθετήσεων μεταξύ της Επιτροπής και δημόσιων ή ιδιωτικών εταίρων, όπου προσδιορίζονται οι στόχοι της ευρωπαϊκής σύμπραξης, οι σχετικές δεσμεύσεις όλων των εμπλεκόμενων μερών σχετικά με τις χρηματοδοτικές συνεισφορές τους ή τις συνεισφορές τους σε είδος, οι κύριοι δείκτες επιδόσεων και επιπτώσεων, τα παραδοτέα αποτελέσματα και οι διαδικασίες για την υποβολή εκθέσεων· συμπεριλαμβάνονται οι συμπληρωματικές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που υλοποιούνται από τους εταίρους και από το Πρόγραμμα Ευρατόμ (ευρωπαϊκές συμπράξεις κοινού προγραμματισμού)·

β) συμμετοχή και χρηματοδοτική συνεισφορά σε πρόγραμμα δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας, όπου προσδιορίζονται οι στόχοι, οι βασικοί δείκτες επιδόσεων και επιπτώσεων και τα παραδοτέα αποτελέσματα, με βάση τη δέσμευση των εταίρων σχετικά με τις χρηματοδοτικές συνεισφορές τους ή τις συνεισφορές τους σε είδος και την ενοποίηση των σχετικών δραστηριοτήτων τους μέσω δράσης συγχρηματοδότησης Προγράμματος Ευρατόμ (συγχρηματοδοτούμενες ευρωπαϊκές συμπράξεις).

3. Οι ευρωπαϊκές συμπράξεις:

α) συγκροτούνται σε περιπτώσεις στις οποίες οι στόχοι του Προγράμματος Ευρατόμ θα επιτευχθούν αποτελεσματικότερα απ' ό,τι από την Κοινότητα μόνη της σε σύγκριση με άλλες μορφές στήριξης του Προγράμματος Ευρατόμ. Στα μέρη αυτά διατίθεται κατάλληλο μερίδιο του προϋπολογισμού του Προγράμματος Ευρατόμ.

β) τηρούν τις αρχές της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας, της διαφάνειας και του ανοικτού χαρακτήρα και του αντίκτυπου για την Ένωση και εντός αυτής, των ισχυρών αποτελεσμάτων μόχλευσης σε επαρκή κλίμακα, των μακροπρόθεσμων δεσμεύσεων όλων των εμπλεκόμενων μερών, της ευελιξίας στην εφαρμογή, της συνοχής, του συντονισμού και της συμπληρωματικότητας με πρωτοβουλίες σε ενωσιακό, τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και, κατά περίπτωση, διεθνές επίπεδο ή άλλες ευρωπαϊκές συμπράξεις·

γ) έχουν σαφή προσέγγιση κύκλου ζωής, είναι χρονικά προσδιορισμένες και προβλέπουν όρους για τη σταδιακή κατάργηση της χρηματοδότησης βάσει του Προγράμματος Ευρατόμ.

4. Οι διατάξεις και τα κριτήρια βάσει των οποίων διενεργείται η επιλογή, η υλοποίηση, η παρακολούθηση, η αξιολόγηση και η σταδιακή παύση των ευρωπαϊκών συμπράξεων παρατίθενται στο παράρτημα III του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695.

Άρθρο 8

Ανοικτή επιστήμη

Οι διατάξεις σχετικά με την ανοικτή επιστήμη που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/695 εφαρμόζονται στο Πρόγραμμα Ευρατόμ.

Άρθρο 9

Επιλέξιμες δράσεις και κανόνες συμμετοχής και διάδοσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων

1. Επιλέξιμες για χρηματοδότηση είναι μόνον οι δράσεις οι οποίες υλοποιούν τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3.

2. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου, ο τίτλος ΙΙ σχετικά με τους κανόνες συμμετοχής και διάδοσης του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 εφαρμόζεται στις δράσεις που λαμβάνουν στήριξη από το Πρόγραμμα Ευρατόμ. Οι αναφορές του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 στην «Ένωση» και στο «Πρόγραμμα Ορίζων Ευρώπη» νοούνται ως αναφορές στην Κοινότητα και στο Πρόγραμμα Ευρατόμ, κατά περίπτωση. Οι αναφορές του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 σε «κανόνες ασφαλείας» θεωρείται ότι περιλαμβάνουν τα αμυντικά συμφέροντα των κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 24 της Συνθήκης Ευρατόμ.

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 40 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695, το δικαίωμα προβολής αντιρρήσεων όσον αφορά τη μεταβίβαση της κυριότητας αποτελεσμάτων ή τη χορήγηση αποκλειστικής άδειας επί των αποτελεσμάτων μπορεί να καλύπτει και τη χορήγηση μη αποκλειστικών αδειών.

4. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 41 παράγραφος 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695, δικαιούχος που έχει λάβει χρηματοδότηση από την Κοινότητα παραχωρεί πρόσβαση στα αποτελέσματά της ατελώς στα όργανα της Κοινότητας, στους φορείς χρηματοδότησης ή στην Ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη (Σύντηξη για ενέργεια) που ιδρύθηκε με την απόφαση 2007/198/Ευρατόμ (κοινή επιχείρηση Σύντηξη για ενέργεια), με σκοπό την ανάπτυξη, την υλοποίηση και την παρακολούθηση των πολιτικών και των προγραμμάτων της Κοινότητας ή των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη διεθνή συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς. Στα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης περιλαμβάνεται το δικαίωμα εκχώρησης άδειας σε τρίτους για χρήση των αποτελεσμάτων σε δημόσιες συμβάσεις και το δικαίωμα περαιτέρω εκχώρησης αδειών. Τα δικαιώματα πρόσβασης περιορίζονται σε μη εμπορική και μη ανταγωνιστική χρήση.

5. Ο μηχανισμός αλληλασφάλισης που συστάθηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 καλύπτει τον κίνδυνο που συνδέεται με τη μη είσπραξη ποσών οφειλόμενων από δικαιούχους στην Επιτροπή ή σε φορείς χρηματοδότησης βάσει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 10

Σωρευτική, εναλλακτική και συνδυασμένη χρηματοδότηση

1. Το Πρόγραμμα Ευρατόμ υλοποιείται σε συνέργεια με το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη» και άλλα προγράμματα της Ένωσης.

2. Για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος Ευρατόμ και την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων του Προγράμματος Ευρατόμ και του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζων Ευρώπη», οι εγκάρσιες δραστηριότητες που αφορούν τους στόχους του Προγράμματος Ευρατόμ και/ή αυτές με τις οποίες υλοποιείται το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη» μπορούν να επωφεληθούν από την χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας, με την επιφύλαξη του άρθρου 9. Ειδικότερα, το Πρόγραμμα Ευρατόμ μπορεί να παράσχει χρηματοδοτική συνεισφορά σε δράσεις Marie Skłodowska-Curie (MSCA) για τη στήριξη δραστηριοτήτων σχετικών με την πυρηνική έρευνα.

3. Δράση που έχει λάβει χρηματοδοτική συνεισφορά από άλλο πρόγραμμα της Ένωσης μπορεί επίσης να λάβει χρηματοδοτική συνεισφορά στο πλαίσιο του Προγράμματος Ευρατόμ, με την προϋπόθεση ότι οι δύο συνεισφορές δεν καλύπτουν τις ίδιες δαπάνες. Οι κανόνες του οικείου προγράμματος εφαρμόζονται στην αντίστοιχη συνεισφορά στη δράση. Η σωρευτική χρηματοδότηση δεν υπερβαίνει το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών της δράσης. Η στήριξη από διαφορετικά προγράμματα μπορεί να υπολογίζεται σε κατ' αναλογία βάση, σύμφωνα με τα έγγραφα στα οποία καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη στήριξη.

4. Δράσεις μπορούν να λάβουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ή από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του κανονισμού περί κοινών διατάξεων για το 2021-2027, όταν τους έχει απονεμηθεί πιστοποίηση «Σφραγίδας Αριστείας» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ευρατόμ επειδή πληρούν τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

α) έχουν αξιολογηθεί σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος Ευρατόμ·

β) συμμορφώνονται με τις ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων·

γ) δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων λόγω δημοσιονομικών περιορισμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Προγραμματισμός, Παρακολούθηση, Αξιολόγηση και Έλεγχος

Άρθρο 11

Προγράμματα εργασίας

1. Οι έμμεσες δράσεις του Προγράμματος Ευρατόμ υλοποιούνται από τα προγράμματα εργασίας όπως αναφέρονται στο άρθρο 110 του δημοσιονομικού κανονισμού. Τα προγράμματα εργασίας καθορίζουν, κατά περίπτωση, το συνολικό ποσό που προορίζεται για τις συνδυαστικές πράξεις. Η Επιτροπή εγκρίνει τα προγράμματα εργασίας με εκτελεστικές πράξεις. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 16 παράγραφος 4.

2. Επιπλέον των απαιτήσεων του άρθρου 110 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα προγράμματα εργασίας περιλαμβάνουν τα ακόλουθα, κατά περίπτωση:

α) ένδειξη του ποσού που κατανέμεται σε κάθε δράση και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης·

β) σε περίπτωση επιχορηγήσεων, τις προτεραιότητες, τα κριτήρια επιλογής και χορήγησης, το σχετικό βάρος των διαφόρων κριτηρίων ανάθεσης, καθώς και το ανώτατο ποσοστό χρηματοδότησης των συνολικών επιλέξιμων δαπανών·

γ) τυχόν επιπλέον υποχρεώσεις των δικαιούχων, σύμφωνα με τα άρθρα 35 και 37 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695·

δ) πολυετή προσέγγιση και στρατηγικούς προσανατολισμούς για τα επόμενα έτη υλοποίησης.

3. Η Επιτροπή καταρτίζει πολυετές πρόγραμμα εργασίας για άμεσες δράσεις τις οποίες αναλαμβάνει το ΚΚΕρ σύμφωνα με την απόφαση 96/282/Ευρατόμ.

Άρθρο 12

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς τη διαχείριση και την υλοποίηση του Προγράμματος Ευρατόμ. Προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια, τα εν λόγω δεδομένα πρέπει να δημοσιοποιούνται με εύκολα προσβάσιμο τρόπο στην ιστοσελίδα της Επιτροπής, σύμφωνα με την τελευταία επικαιροποίηση των εν λόγω δεδομένων.

Δείκτες βάσει των οποίων υποβάλλεται ετήσια έκθεση για την πρόοδο του Προγράμματος Ευρατόμ όσον αφορά την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3 παρατίθενται στο παράρτημα ΙΙ, καθώς και κατευθύνσεις επιπτώσεων.

2. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική αξιολόγηση της προόδου του Προγράμματος Ευρατόμ ως προς την επίτευξη των στόχων του, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης, ιδίως με τον καθορισμό τιμών βάσης και στόχων σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3.

3. Το σύστημα υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις επιδόσεις διασφαλίζει την αποτελεσματική, αποδοτική και έγκαιρη συλλογή δεδομένων για την παρακολούθηση της υλοποίησης και των αποτελεσμάτων του Προγράμματος Ευρατόμ, χωρίς να αυξάνει τη διοικητική επιβάρυνση για τους δικαιούχους. Για τον σκοπό αυτό, επιβάλλονται στους αποδέκτες των κοινοτικών πόρων και, όπου αρμόζει, στα κράτη μέλη, αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων.

Άρθρο 13

Ενημέρωση, επικοινωνία, δημοσιότητα, διάδοση και εκμετάλλευση

1. Οι αποδέκτες χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα Ευρατόμ μνημονεύουν ρητώς την προέλευση των εν λόγω κονδυλίων και εξασφαλίζουν την προβολή της κοινοτικής χρηματοδότησης, ιδίως κατά την προώθηση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους, παρέχοντας συνεκτική, αποτελεσματική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλαπλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.

2. Η Επιτροπή προβαίνει σε ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας σχετικά με το Πρόγραμμα Ευρατόμ, σχετικά με δράσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Προγράμματος Ευρατόμ και σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται. Επιπλέον, παρέχει έγκαιρη και διεξοδική ενημέρωση στα κράτη μέλη και στους δικαιούχους. Υπηρεσίες ανάπτυξης επαφών βασισμένες σε τεκμηρίωση, ανάλυση και δικτυακές συνάφειες παρέχονται σε ενδιαφερόμενες οντότητες, προκειμένου να συγκροτηθούν κοινοπραξίες για συνεργατικά έργα, με ιδιαίτερη προσοχή στον εντοπισμό ευκαιριών δικτύωσης για νομικές οντότητες από κράτη μέλη με χαμηλές επιδόσεις σε έρευνα και καινοτομία. Βάσει της ανάλυσης αυτής, μπορούν να διοργανώνονται στοχευμένες εκδηλώσεις ανάπτυξης επαφών σε συνάρτηση με ειδικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

3. Η Επιτροπή εκπονεί επίσης στρατηγική διάδοσης και εκμετάλλευσης με σκοπό τη βελτίωση της διαθεσιμότητας και της διάδοσης των ερευνητικών και καινοτόμων αποτελεσμάτων και γνώσεων του Προγράμματος Ευρατόμ, προκειμένου να επιταχυνθεί η αξιοποίησή τους με σκοπό τη χρήση τους στην αγορά και την τόνωση των επιπτώσεων του Προγράμματος Ευρατόμ. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται στο Πρόγραμμα Ευρατόμ συμβάλλουν επίσης στην εταιρική προβολή των πολιτικών προτεραιοτήτων της Κοινότητας, καθώς και σε δραστηριότητες ενημέρωσης, επικοινωνίας, δημοσιότητας, διάδοσης και εκμετάλλευσης, στο βαθμό που σχετίζονται με τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3.

4. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται στο Πρόγραμμα Ευρατόμ συμβάλλουν επίσης στην προβολή των πολιτικών προτεραιοτήτων της Κοινότητας καθώς και σε δραστηριότητες πληροφόρησης, επικοινωνίας, δημοσιότητας, διάδοσης και εκμετάλλευσης, στον βαθμό που είναι συναφείς με τους στόχους του άρθρου 3.

Άρθρο 14

Αξιολόγηση

1. Οι αξιολογήσεις του Προγράμματος Ευρατόμ διενεργούνται εγκαίρως, ώστε να τροφοδοτούν με στοιχεία τη διαδικασία λήψης αποφάσεων για το Πρόγραμμα Ευρατόμ, το διάδοχο πρόγραμμα και άλλες πρωτοβουλίες στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας.

2. Η ενδιάμεση αξιολόγηση του Προγράμματος Ευρατόμ διενεργείται με τη συνδρομή ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων επιλεγμένων βάσει διαφανούς διαδικασίας, όταν υπάρχουν επαρκείς διαθέσιμες πληροφορίες για την υλοποίηση του Προγράμματος Ευρατόμ, το αργότερο όμως τρία έτη από την έναρξη της υλοποίησης του Προγράμματος Ευρατόμ. Περιλαμβάνει εκτίμηση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων προγενέστερων προγραμμάτων έρευνας και κατάρτισης Ευρατόμ και αποτελεί τη βάση για την αναπροσαρμογή της εκτέλεσης του Προγράμματος Ευρατόμ ή της αξιολόγησης του Προγράμματος Ευρατόμ, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την προστιθέμενη αξία του Προγράμματος Ευρατόμ για την Κοινότητα.

3. Μετά το πέρας της υλοποίησης του Προγράμματος Ευρατόμ και το αργότερο τέσσερα έτη μετά το πέρας της περιόδου που ορίζεται στο άρθρο 1, διενεργείται τελική αξιολόγηση του Προγράμματος Ευρατόμ από την Επιτροπή. Σε αυτήν περιλαμβάνεται αξιολόγηση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των προηγούμενων προγραμμάτων έρευνας και κατάρτισης Ευρατόμ.

4. Η Επιτροπή ανακοινώνει και δημοσιεύει τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων μαζί με τις παρατηρήσεις της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Άρθρο 15

Λογιστικοί έλεγχοι

1. Το σύστημα ελέγχου του Προγράμματος Ευρατόμ διασφαλίζει τη δέουσα ισορροπία μεταξύ εμπιστοσύνης και ελέγχου, λαμβάνοντας υπόψη τις διοικητικές και λοιπές δαπάνες των ελέγχων σε όλα τα επίπεδα, ιδίως για τους δικαιούχους. Οι κανόνες λογιστικού ελέγχου πρέπει να είναι σαφείς, σταθεροί και συνεκτικοί καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος Ευρατόμ.

2. Οι δράσεις που λαμβάνουν κοινή χρηματοδότηση από διαφορετικά ενωσιακά προγράμματα ελέγχονται μία μόνο φορά, ο δε έλεγχος καλύπτει το σύνολο των σχετικών προγραμμάτων και των αντίστοιχων εφαρμοστέων κανόνων τους.

3. Επιπλέον, η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης μπορεί να στηριχθεί σε συνδυασμένες αξιολογήσεις συστημάτων σε επίπεδο δικαιούχου. Η συνδυασμένες αξιολογήσεις είναι προαιρετικές για ορισμένες κατηγορίες δικαιούχων και συνίστανται σε έλεγχο συστημάτων και διαδικασιών, ο οποίος συμπληρώνεται από λογιστικό έλεγχο των πράξεων. Οι εν λόγω λογιστικοί έλεγχοι των πράξεων διενεργούνται από αρμόδιο ανεξάρτητο ελεγκτή που διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα να διεξάγει επίσημους ελέγχους λογιστικών εγγράφων σύμφωνα με την οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([18]). Οι έλεγχοι συστημάτων και διαδικασιών μπορούν να χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή ή τον οικείο φορέα χρηματοδότησης για να διαπιστώνουν κατά πόσον προσφέρονται συνολικά διαβεβαιώσεις χρηστής οικονομικής διαχείρισης των δαπανών και για να αναθεωρούν το επίπεδο των εκ των υστέρων λογιστικών ελέγχων και των πιστοποιητικών οικονομικών καταστάσεων.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 127 του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή ή ο φορέας χρηματοδότησης μπορεί να στηριχθεί σε λογιστικούς ελέγχους σχετικά με τη χρήση των συνεισφορών της Κοινότητας, οι οποίοι διενεργούνται από άλλα ανεξάρτητα και αρμόδια πρόσωπα ή οντότητες, συμπεριλαμβανομένων προσώπων ή οντοτήτων μη εντεταλμένων από τα θεσμικά όργανα ή τους οργανισμούς της Ένωσης.

5. Οι λογιστικοί έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται έως και δύο έτη μετά την πληρωμή του υπολοίπου.

6. Η Επιτροπή δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές για τους λογιστικούς ελέγχους, με σκοπό να διασφαλίσει την αξιόπιστη και ομοιόμορφη εφαρμογή και ερμηνεία των διαδικασιών και κανόνων ελέγχου καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος Ευρατόμ.

Άρθρο 16

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

2. Η επιτροπή συνεδριάζει σε δύο διαφορετικές συνθέσεις για τα θέματα του Προγράμματος Ευρατόμ, μία σχετικά με τη σχάση και μία σχετικά με τη σύντηξη.

([18]) Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 87).

Προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή του Προγράμματος Ευρατόμ, για κάθε συνεδρίαση της επιτροπής όπως ορίζεται στην ημερήσια διάταξη, η Επιτροπή θα επιστρέφει τα έξοδα ενός αντιπροσώπου ανά κράτος μέλος, καθώς και ενός εμπειρογνώμονα ή συμβούλου ανά κράτος μέλος για εκείνα τα σημεία της ημερήσιας διάταξης για τα οποία τα κράτη μέλη απαιτούν συγκεκριμένη εμπειρογνωσία, σύμφωνα με τις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές της.

3. Οσάκις γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

4. Οσάκις γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

5. Σε περίπτωση που η γνώμη της επιτροπής πρέπει να ληφθεί με γραπτή διαδικασία, η εν λόγω διαδικασία περατώνεται χωρίς αποτέλεσμα όταν ο πρόεδρος της επιτροπής το αποφασίσει ή το ζητήσει απλή πλειοψηφία των μελών της επιτροπής εντός της προθεσμίας έκδοσης γνώμης.

6. Η Επιτροπή ενημερώνει σε τακτική βάση την επιτροπή σχετικά με τη συνολική πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος Ευρατόμ και παρέχει στην επιτροπή έγκαιρη πληροφόρηση σχετικά με όλες τις δράσεις που προτείνονται ή χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Ευρατόμ.

Άρθρο 17

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

Όταν τρίτη χώρα συμμετέχει στο Πρόγραμμα Ευρατόμ μέσω απόφασης που εκδίδεται δυνάμει διεθνούς συμφωνίας ή βάσει οποιασδήποτε άλλης νομικής πράξης, η τρίτη χώρα παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και την απαιτούμενη πρόσβαση στον αρμόδιο διατάκτη, στην OLAF και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ώστε να είναι σε θέση να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Ως προς την OLAF, τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν το δικαίωμα διενέργειας ερευνών, μεταξύ άλλων και με επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Μεταβατικές και τελικές διατάξεις

Άρθρο 18

Κατάργηση

Ο κανονισμός (Ευρατόμ) 2018/1563 καταργείται.

Άρθρο 19

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση δράσεων που έχουν αρχίσει δυνάμει του κανονισμού (Ευρατόμ) 2018/1563, ο οποίος συνεχίζει να εφαρμόζεται στις εν λόγω δράσεις μέχρι τη λήξη τους.

2. Εάν κριθεί αναγκαίο, τυχόν εναπομένοντα καθήκοντα της επιτροπής που συστάθηκε δυνάμει του κανονισμού (Ευρατόμ) 2018/1563 αναλαμβάνονται από την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 16 του παρόντος κανονισμού.

3. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για το Πρόγραμμα Ευρατόμ μπορεί επίσης να καλύπτει δαπάνες τεχνικής και διοικητικής βοήθειας που είναι αναγκαίες για να διασφαλιστεί η μετάβαση μεταξύ του Προγράμματος Ευρατόμ και των μέτρων που θεσπίστηκαν δυνάμει του κανονισμού (Ευρατόμ) 2018/1563.

Άρθρο 20

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 10 Μαΐου 2021.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. BORRELL FONTELLES

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η επίτευξη των ειδικών στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 επιδιώκεται στο σύνολο του Προγράμματος Ευρατόμ, σύμφωνα με τις γενικές γραμμές δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο παρόν παράρτημα. Με την εφαρμογή των εν λόγω ειδικών στόχων το Πρόγραμμα Ευρατόμ στηρίζει τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ευρατόμ ([1]) και ενισχύει τις ερευνητικές τους προσπάθειες, καθώς και τις προσπάθειες του ιδιωτικού τομέα. Οι στόχοι αυτοί θα πρέπει να συμβάλουν στη διατήρηση και την περαιτέρω ανάπτυξη της τεχνολογικής πρωτοπορίας στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας.

Για την επίτευξη των ειδικών στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 το Πρόγραμμα Ευρατόμ θα στηρίξει εγκάρσιες δραστηριότητες που διασφαλίζουν τη συνέργεια των ερευνητικών προσπαθειών για την επίλυση κοινών προβλημάτων. Θα διασφαλιστούν επίσης οι κατάλληλοι σύνδεσμοι και οι κατάλληλες διεπαφές, όπως για παράδειγμα οι κοινές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη». Οι σχετικές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας μπορούν επίσης να επωφεληθούν από τη χρηματοδοτική στήριξη που παρέχεται από τα τους πόρους δυνάμει του κανονισμού περί κοινών διατάξεων για το 2021-2027 εφόσον είναι σύμφωνες με τους στόχους και κανονισμούς των εν πόρων.

Οι δραστηριότητες που παρατίθενται στο παρόν παράρτημα συμπεριλαμβάνουν τη διεθνή συνεργασία στην πυρηνική έρευνα και καινοτομία για ειρηνικούς σκοπούς, βάσει κοινών στόχων και αμοιβαίας εμπιστοσύνης, με σκοπό την εξασφάλιση σαφών και σημαντικών οφελών για την Ένωση, τους πολίτες και το περιβάλλον. Σε αυτήν περιλαμβάνεται η διεθνής συνεργασία μέσω πολυμερών πλαισίων. Το ΚΚΕρ, ως το επίσημα αναγνωρισμένο εκτελεστικό όργανο της Ευρατόμ για το Διεθνές Φόρουμ Τέταρτης Γενιάς (GIF) ([2]), θα εξακολουθήσει να διευκολύνει και να συντονίζει τη συνεισφορά και τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας στις δραστηριότητες έρευνας και κατάρτισης του GIF. Η συνεισφορά στις δραστηριότητες του GIF στο πλαίσιο του Προγράμματος Ευρατόμ επικεντρώνεται σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης σχετικά με την ασφάλεια, την ακτινοπροστασία, τις διασφαλίσεις και τη μη διάδοση, ειδικά για τα συστήματα τέταρτης γενιάς.

Κάθε νέα δραστηριότητα που ανατίθεται στο ΚΚΕρ αναλύεται από το διοικητικό του συμβούλιο, ώστε να ελέγχεται η συνοχή της με τις δραστηριότητες που ήδη αναπτύσσουν τα κράτη μέλη και να αποφεύγεται η επικάλυψη δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και ανάπτυξης στην Ένωση.

Οι προτεραιότητες των προγραμμάτων εργασίας καθορίζονται από την Επιτροπή με βάση τις εισηγήσεις των δημόσιων αρχών, των ενδιαφερόμενων φορέων πυρηνικής έρευνας και κάθε άλλου σχετικού οργανισμού ή φόρουμ ενδιαφερόμενων μερών στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας.

Η έρευνα και η κατάρτιση στους ακόλουθους τομείς θα είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Ευρατόμ:

α) βελτίωση και υποστήριξη της πυρηνικής ασφάλειας, της προστασίας, των διασφαλίσεων και της ακτινοπροστασίας, της ασφαλούς διαχείρισης αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων και του παροπλισμού, συμπεριλαμβανομένων της ασφαλούς και προστατευόμενης χρήσης της πυρηνικής ενέργειας και της ασφαλούς και προστατευόμενης χρήσης των εφαρμογών της ιοντίζουσας ακτινοβολίας εκτός της ηλεκτροπαραγωγής ([3])

   i) πυρηνική ασφάλεια: ασφάλεια των συστημάτων αντιδραστήρων και των κύκλων καυσίμου, που χρησιμοποιούνται στην Κοινότητα ή, στον βαθμό που απαιτείται, προκειμένου να διατηρηθεί στην Κοινότητα ευρεία εμπειρογνωμοσύνη σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας, των τύπων αντιδραστήρων και των κύκλων καυσίμου τους, όπως ο διαχωρισμός και η μεταστοιχείωση, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο μέλλον.

   ii) ασφαλής διαχείριση αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων: η διαχείριση και ιδίως η διάθεση και οι δραστηριότητες πριν από τη διάθεση των ενδιάμεσων ραδιενεργών αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας και μακράς διάρκειας ζωής και των αναλωθέντων πυρηνικών καυσίμων και άλλων ροών και τύπων ραδιενεργών αποβλήτων, για τα οποία είτε δεν

([1]) Ειδικότερα, η οδηγία 2006/117/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2006, σχετικά με την επιτήρηση και τον έλεγχο των αποστολών ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένου πυρηνικού καυσίμου (ΕΕ L 337 της 5.12.2006, σ. 21)· η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2009, περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων (ΕΕ L 172 της 2.7.2009, σ. 18· η οδηγία 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου· η οδηγία 2013/51/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, περί θεσπίσεως απαιτήσεων προστασίας της υγείας του πληθυσμού από ραδιενεργές ουσίες που περιέχονται στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης (ΕΕ L 296 της 7.11.2013, σ. 12)· η οδηγία 2013/59/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 5ης Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό βασικών προτύπων ασφαλείας για την προστασία από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες και την κατάργηση των οδηγιών 89/618/Ευρατόμ, 90/641/Ευρατόμ, 96/29/Ευρατόμ, 97/43/Ευρατόμ και 2003/122/Ευρατόμ (ΕΕ L 13 της 17.1.2014, σ. 1) και ο κανονισμός (Ευρατόμ) 2016/52, της 15ης Ιανουαρίου 2016, για τον καθορισμό μέγιστων επιτρεπτών επιπέδων ραδιορρύπανσης των τροφίμων και των ζωοτροφών κατόπιν πυρηνικού ατυχήματος ή άλλου έκτακτου ραδιολογικού συμβάντος, και την κατάργηση του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 3954/87 και των κανονισμών (Ευρατόμ) αριθ. 944/89 και (Ευρατόμ) αριθ. 770/90 της Επιτροπής (ΕΕ L 13 της 20.1.2016, σ. 2).

([2]) Σύμφωνα με το άρθρο ΙΙΙ.2 της συμφωνίας-πλαισίου διεθνούς συνεργασίας για την έρευνα και την ανάπτυξη συστημάτων πυρηνικής ενέργειας τέταρτης γενιάς.

([3]) Εκτός από την πυρηνική προστασία, τις πυρηνικές διασφαλίσεις και τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων, οι δραστηριότητες αυτές μπορούν να υλοποιούνται μέσω άμεσων και έμμεσων δράσεων.

υπάρχουν σήμερα βιομηχανικά ώριμες διαδικασίες είτε υπάρχουν αλλά θα μπορούσαν να βελτιωθούν· η ελαχιστοποίηση των ραδιενεργών αποβλήτων και η μείωση της ραδιοτοξικότητας των εν λόγω αποβλήτων· η διαχείριση και η μεταφορά γνώσεων και ικανοτήτων μεταξύ γενεών και μεταξύ των προγραμμάτων των κρατών μελών όσον αφορά τη διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωθέντων καυσίμων.

iii) παροπλισμός: η έρευνα για την ανάπτυξη και αξιολόγηση τεχνολογιών για τον παροπλισμό και την περιβαλλοντική αποκατάσταση των πυρηνικών εγκαταστάσεων· η υποστήριξη της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και γνώσεων σχετικά με τον παροπλισμό.

iv) εφαρμογές της πυρηνικής επιστήμης και της ιοντίζουσας ακτινοβολίας, ακτινοπροστασία, ετοιμότητα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης:

— εφαρμογές της πυρηνικής επιστήμης και των τεχνολογιών της ιοντίζουσας ακτινοβολίας στους τομείς της ιατρικής, της βιομηχανίας και άλλους ερευνητικούς τομείς,

— επιπτώσεις και κίνδυνοι των χαμηλών δόσεων ακτινοβολίας λόγω της βιομηχανικής, ιατρικής ή περιβαλλοντικής έκθεσης,

— ετοιμότητα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης λόγω ατυχημάτων από ακτινοβολία, και έρευνα στον τομέα της ακτινοοικολογίας,

— ασφαλής προμήθεια και χρήση ραδιοϊσοτόπων και σχετική προστασία,

— μοντέλα διασποράς της ακτινοβολίας στο περιβάλλον και στήριξη της ανταλλαγής δεδομένων, συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και συνεργασία για τις τεχνικές μέτρησης ([4]) (θα υλοποιηθεί με άμεσες δράσεις).

v) πυρηνική προστασία, πυρηνικές διασφαλίσεις και μη διάδοση των πυρηνικών όπλων (θα υλοποιηθεί με άμεσες δράσεις):

— μέθοδοι και τεχνολογία για την υποστήριξη και την ενίσχυση των πυρηνικών διασφαλίσεων σε επίπεδο Κοινότητας και διεθνώς,

— επιχειρησιακή υποστήριξη και κατάρτιση στο σύστημα πυρηνικών διασφαλίσεων της Ευρατόμ,

— τεχνική στήριξη για την εφαρμογή της Συνθήκης περί μη διαδόσεως των πυρηνικών όπλων στο πεδίο των πυρηνικών διασφαλίσεων, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για την ενίσχυση του συστήματος ελέγχου των εξαγωγών της Ένωσης,

— έρευνα και υποστήριξη για την ενίσχυση της πυρηνικής και ραδιολογικής ασφάλειας και προστασίας εντός του παγκόσμιου πλαισίου για τα χημικά, βιολογικά, ραδιολογικά και πυρηνικά μέσα (ΧΒΡΠ) και των συναφών στρατηγικών της Ένωσης,

— μέθοδοι και τεχνολογίες ανίχνευσης πυρηνικών και ραδιενεργών υλικών εκτός ρυθμιστικού ελέγχου, και πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών που σχετίζονται με τέτοια υλικά, συμπεριλαμβανομένης των πυρηνικών εγκληματολογικών ερευνών,

— στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων σχετικά με την πυρηνική προστασία, με αξιοποίηση του Ευρωπαϊκού Εκπαιδευτικού Κέντρου Πυρηνικής Ασφάλειας,

β) διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη της εμπειρογνωμοσύνης και των ικανοτήτων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας εντός της Κοινότητας:

i) εκπαίδευση, κατάρτιση και κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως οι δράσεις Marie Skłodowska-Curie (MSCA)·

ii) προώθηση της καινοτομίας, διαχείριση της γνώσης, διάδοση και εκμετάλλευση της πυρηνικής επιστήμης και τεχνολογίας, ιδίως για την πυρηνική ασφάλεια, την πυρηνική προστασία, τις πυρηνικές διασφαλίσεις και την ακτινοπροστασία·

iii) στήριξη της μεταφοράς τεχνολογίας από την έρευνα στη βιομηχανία·

iv) στήριξη της προετοιμασίας και ανάπτυξης ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής βιομηχανικής ικανότητας στον τομέα της σύντηξης·

v) ενίσχυση της παροχής και της διαθεσιμότητας ευρωπαϊκών και διεθνών ερευνητικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών του Κοινού Κέντρου Ερευνών, και της κατάλληλης πρόσβασης σε αυτές ([5])·

([4]) Άρθρα 35, 36, 38 της Συνθήκης Ευρατόμ· απόφαση 87/600/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 1987, για τις κοινοτικές ρυθμίσεις σχετικά με την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών σε περίπτωση εκτάκτου κινδύνου από ακτινοβολίες (ΕΕ L 371 της 30.12.1987, σ. 76).

([5]) Με βάση το κυλιόμενο επενδυτικό σχέδιο για την υποδομή του Κοινού Κέντρου Ερευνών.

vi) για την προώθηση της πυρηνικής επιστήμης ως βάσης για την υποστήριξη της τυποποίησης, άμεσες δράσεις θα προσφέρουν υπερσύγχρονα δεδομένα αναφοράς, υλικά και μετρήσεις αναφοράς σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια, τις πυρηνικές διασφαλίσεις και την πυρηνική προστασία, καθώς και άλλες εφαρμογές όπως η πυρηνική ιατρική·

γ) προώθηση της ανάπτυξης της παραγωγής ενέργειας με σύντηξη και συμβολή στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού χάρτη πορείας για τη σύντηξη:

Η συγχρηματοδοτούμενη ευρωπαϊκή σύμπραξη για την έρευνα στον τομέα της σύντηξης θα υλοποιήσει τον χάρτη πορείας για την επίτευξη του στόχου της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με σύντηξη κατά το δεύτερο ήμισυ του τρέχοντος αιώνα. Συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

i) Εκμετάλλευση υφιστάμενων και μελλοντικών εγκαταστάσεων σύντηξης, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης επιχορηγήσεων λειτουργίας σε ερευνητικές υποδομές στον τομέα της σύντηξης, κατά περίπτωση·

ii) Η προετοιμασία για μελλοντικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με σύντηξη, με ανάπτυξη όλων των σχετικών πτυχών, συμπεριλαμβανομένων των υλικών, τεχνολογιών και σχεδιαστικών μελετών·

iii) Η εφαρμογή ενός στοχευμένου προγράμματος εκπαίδευσης και κατάρτισης πέραν των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο στοιχείο β) σημείο 1·

iv) Ο συντονισμός κοινών δραστηριοτήτων με την κοινή επιχείρηση «Σύντηξη για ενέργεια»·

v) Η συνεργασία με τον Οργανισμό ITER·

vi) Η επιστημονική συνεργασία στο πλαίσιο των διεθνών συμφωνιών Ευρατόμ.

Η συγχρηματοδοτούμενη ευρωπαϊκή σύμπραξη στον τομέα της σύντηξης θα υλοποιηθεί μέσω επιχορήγησης στις νομικές οντότητες που θα ιδρυθούν ή θα οριστούν από τα κράτη μέλη και από οποιαδήποτε τρίτη χώρα συνδεόμενη με το Πρόγραμμα Ευρατόμ. Η επιχορήγηση μπορεί να περιλαμβάνει πόρους σε είδος από την Κοινότητα ή απόσπαση προσωπικού της Επιτροπής.

δ) στήριξη της πολιτικής της Ένωσης και των κρατών μελών της όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια, τις πυρηνικές διασφαλίσεις και την πυρηνική προστασία

Οι άμεσες δράσεις θα στηρίξουν την πολιτική στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, των πυρηνικών διασφαλίσεων και της πυρηνικής προστασίας και την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας μέσω ανεξάρτητης επιστημονικής και τεχνικής τεκμηρίωσης και εμπειρογνωμοσύνης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΚΥΡΙΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Οι δείκτες κατεύθυνσης επιπτώσεων και σχετικοί κύριοι δείκτες κατεύθυνσης επιπτώσεων θα αποτυπώνουν την παρακολούθηση των επιδόσεων του Προγράμματος Ευρατόμ για την επίτευξη των ειδικών στόχων του όπως αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2. Οι κατευθύνσεις επιπτώσεων είναι χρονικά καθορισμένες και διακρίνονται σε βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες. Οι δείκτες κατεύθυνσης επιπτώσεων λειτουργούν αντιπροσωπευτικά για την υποβολή έκθεσης σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί προς την κατεύθυνση της επίτευξης των ειδικών στόχων. Τα μικροδεδομένα στα οποία βασίζονται οι κύριοι δείκτες κατεύθυνσης επιπτώσεων, τα οποία χρησιμοποιούνται από κοινού με το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη» συγκεντρώνονται στο πλαίσιο κεντρικής διαχείρισης και με εναρμονισμένο τρόπο, μειώνοντας στο ελάχιστο τον φόρτο υποβολής εκθέσεων που επωμίζονται οι δικαιούχοι.

Επιστημονικοί κύριοι δείκτες κατεύθυνσης επιπτώσεων

Το Πρόγραμμα Ευρατόμ αναμένεται να σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τις γνώσεις για την ενίσχυση της πυρηνικής ασφάλειας και της πυρηνικής προστασίας· τις ασφαλείς εφαρμογές ιοντίζουσας ακτινοβολίας· τη διαχείριση αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων· την ακτινοπροστασία· και την ανάπτυξη της παραγωγής ενέργειας με σύντηξη. Η πρόοδος στον εν λόγω τομέα θα πρέπει να μετράται με δείκτες που αφορούν επιστημονικές δημοσιεύσεις, την πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή του χάρτη πορείας για τη σύντηξη, την ανάπτυξη εμπειρογνωμοσύνης και δεξιοτήτων, και την πρόσβαση στις ερευνητικές υποδομές.

<table>
<tr><th>Ως προς τις επιστημονικές επιπτώσεις</th><th>Βραχυπρόθεσμες</th><th>Μεσοπρόθεσμες</th><th>Μακροπρόθεσμες</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Βελτίωση της ασφαλούς και προστατευόμενης χρήσης της πυρηνικής ενέργειας και εφαρμογές της ιοντίζουσας ακτινοβολίας εκτός της ηλεκτροπαραγωγής, συμπεριλαμβανομένων της πυρηνικής ασφάλειας, της πυρηνικής προστασίας, των πυρηνικών διασφαλίσεων, της ακτινοπροστασίας, της ασφαλούς διαχείρισης αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων και του παροπλισμού.</td><td>Δημοσιεύσεις – αριθμός επιστημονικών δημοσιεύσεων της Ευρατόμ που έχουν αξιολογηθεί από ομότιμους κριτές</td><td>Παραπομπές - Σταθμισμένο ανά πεδίο ευρετήριο βιβλιογραφικών παραπομπών όσον αφορά επιστημονικές δημοσιεύσεις που έχουν αξιολογηθεί από ομοτίμους κριτές στο πλαίσιο της Ευρατόμ</td><td>Επιστήμη παγκοσμίου επιπέδου - Αριθμός και ποσοστό των δημοσιεύσεων που έχουν αξιολογηθεί από ομοτίμους κριτές του Προγράμματος Ευρατόμ που αποτελούν κύρια συνεισφορά σε επιστημονικά πεδία</td></tr>
<tr><td>Κοινή γνώση - Ποσοστό αποτελεσμάτων της έρευνας (ανοικτά δεδομένα/ δημοσιεύσεις/λογισμικό κ. λπ.) που χρησιμοποιούνται από κοινού μέσω υποδομής ανοικτής γνώσης</td><td>Διάδοση της γνώσης - Ποσοστό των αποτελεσμάτων της έρευνας ανοικτής πρόσβασης που χρησιμοποιούνται ενεργά/ αποτελούν αντικείμενο παραπομπής</td><td>Νέες συνεργασίες - Ποσοστό δικαιούχων της Ευρατόμ που έχουν αναπτύξει νέες διεπιστημονικές/διατομεακές συνεργασίες με χρήστες των οικείων αποτελεσμάτων ανοικτής Ε&Κ της Ευρατόμ</td></tr>
<tr><td>Προώθηση της ανάπτυξης της παραγωγής ενέργειας με σύντηξη</td><td colspan="3">Πρόοδος της εφαρμογής του χάρτη πορείας για τη σύντηξη – Ποσοστό των καθορισμένων ορόσημων του χάρτη πορείας για τη σύντηξη κατά την περίοδο 2021-2025 τα οποία έχουν επιτευχθεί από το Πρόγραμμα Ευρατόμ</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη της εμπειρογνωμοσύνης και της αριστείας στην Ένωση</td><td>Δεξιότητες - Αριθμός ερευνητών που έχουν επωφεληθεί από την αναβάθμιση των δραστηριοτήτων του Προγράμματος Ευρατόμ (μέσω κατάρτισης, κινητικότητας και πρόσβασης στην υποδομή)</td><td>Σταδιοδρομία - Αριθμός και ποσοστό ερευνητών με αναβαθμισμένες ικανότητες που ασκούν μεγαλύτερη επιρροή στο οικείο πεδίο Ε&Κ</td><td>Συνθήκες εργασίας – Αριθμός και ποσοστό ερευνητών με βελτιωμένες συνθήκες εργασίας οι οποίοι έχουν αναβαθμίσει τις δεξιότητές τους</td></tr>
<tr><td colspan="3">Αριθμός ερευνητών που έχουν πρόσβαση σε ερευνητική υποδομή μέσω στήριξης από το Πρόγραμμα Ευρατόμ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Υλικά αναφοράς που έχουν παραδοθεί και μετρήσεις αναφοράς που έχουν καταχωρισθεί σε αρχείο καταγραφής</td><td>Αριθμός τροποποιημένων διεθνών προτύπων</td></tr>
</table>

Κοινωνικοί κύριοι δείκτες κατεύθυνσης επιπτώσεων

Το Πρόγραμμα Ευρατόμ συμβάλλει στην αντιμετώπιση των προτεραιοτήτων πολιτικής της Κοινότητας όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια και την πυρηνική προστασία, την ακτινοπροστασία και τις εφαρμογές της ιοντίζουσας ακτινοβολίας μέσω της έρευνας και της καινοτομίας, όπως καταδεικνύεται από τα χαρτοφυλάκια των έργων που παράγουν αποτελέσματα τα οποία συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων στους εν λόγω τομείς. Ο κοινωνικός αντίκτυπος μετράται επίσης όσον αφορά την ειδική ανάπτυξη στον τομέα της πυρηνικής προστασίας και των πυρηνικών διασφαλίσεων.

Ως προς τις κοινωνικές επιπτώσεις	Βραχυπρόθεσμες	Μεσοπρόθεσμες	Μακροπρόθεσμες
Βελτίωση της ασφαλούς και προστατευόμενης χρήσης της πυρηνικής ενέργειας και των εφαρμογών της ιοντίζουσας ακτινοβολίας εκτός της ηλεκτροπαραγωγής, συμπεριλαμβανομένων της πυρηνικής ασφάλειας, της πυρηνικής προστασίας, των πυρηνικών διασφαλίσεων, της ακτινοπροστασίας, της ασφαλούς διαχείρισης αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, και του παροπλισμού	Αποτελέσματα - Αριθμός και ποσοστό των αποτελεσμάτων που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των ειδικών προτεραιοτήτων πολιτικής	Λύσεις - Αριθμός και ποσοστό των καινοτομιών και των επιστημονικών αποτελεσμάτων για την αντιμετώπιση των ειδικών προτεραιοτήτων πολιτικής	Οφέλη - Εκτιμώμενες σωρευτικές επιπτώσεις της χρήσης των αποτελεσμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ευρατόμ για την αντιμετώπιση των ειδικών προτεραιοτήτων πολιτικής , συμπεριλαμβανομένης της συνεισφοράς στη χάραξη πολιτικής και στον νομοθετικό κύκλο
	Αριθμός υπηρεσιών που παρέχονται προς στήριξη των πυρηνικών διασφαλίσεων	Αριθμός τεχνικών συστημάτων που παρέχονται και είναι σε χρήση	
	Αριθμός επιμορφωτικών μαθημάτων που πραγματοποιούνται για υπαλλήλους πρώτης γραμμής		
	Συνδημιουργία – Αριθμός και ποσοστό έργων του ΠΠ στα οποία οι πολίτες της Ένωσης και οι τελικοί χρήστες συμβάλλουν στη συνδημιουργία περιεχομένου Ε&Κ	Συμμετοχή - Αριθμός και ποσοστό δικαιούχων οντοτήτων της Ευρατόμ που διασφαλίζουν μηχανισμούς συμμετοχής των πολιτών και των τελικών χρηστών μετά από ένα έργο Ευρατόμ	Υιοθέτηση της Ε&Κ από την κοινωνία Υιοθέτηση και προβολή συνδημιουργούμενων επιστημονικών αποτελεσμάτων και καινοτόμων λύσεων

Κύριοι δείκτες κατεύθυνσης επιπτώσεων της καινοτομίας

Το Πρόγραμμα Ευρατόμ αναμένεται να επιφέρει επιπτώσεις στην καινοτομία με τη στήριξη της προόδου προς την κατεύθυνση επίτευξης των ειδικών του στόχων. Η πρόοδος σε αυτόν τον τομέα θα μετράται με δείκτες όσον αφορά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ), τα καινοτόμα προϊόντα, τις μεθόδους και διαδικασίες και τη χρήση τους, καθώς και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Ως προς τις οικονομικές επιπτώσεις/τις επιπτώσεις στην καινοτομία	Βραχυπρόθεσμες	Μεσοπρόθεσμες	Μακροπρόθεσμες
Βελτίωση της ασφαλούς και προστατευόμενης χρήσης της πυρηνικής ενέργειας και των εφαρμογών της ιοντίζουσας ακτινοβολίας εκτός της ηλεκτροπαραγωγής, συμπεριλαμβανομένων της πυρηνικής ασφάλειας, της πυρηνικής προστασίας, των πυρηνικών διασφαλίσεων, της ακτινοπροστασίας, της ασφαλούς διαχείρισης αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, και του παροπλισμού. Προώθηση της ανάπτυξης της παραγωγής ενέργειας με σύντηξη Διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη της εμπειρογνωμοσύνης και της αριστείας στην Ένωση	Καινοτόμα αποτελέσματα - Αριθμός καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών ή μεθόδων από το Πρόγραμμα Ευρατόμ (ανά τύπο καινοτομίας) και αιτήσεων για ΔΔΙ	Καινοτομίες - Αριθμός καινοτομιών από τα έργα Ευρατόμ (ανά τύπο καινοτομίας), καθώς και από τα παραχωρηθέντα ΔΔΙ	Οικονομική ανάπτυξη - Δημιουργία, ανάπτυξη και μερίδια της αγοράς που κατέχουν οι εταιρείες που ανέπτυξαν καινοτομίες με χρηματοδότηση Ευρατόμ
	Στήριξη της απασχόλησης - Αριθμός θέσεων εργασίας ΙΠΑ που δημιουργήθηκαν και θέσεων εργασίας που διατηρήθηκαν στις δικαιούχους οντότητες για το έργο Ευρατόμ (ανά είδος εργασίας)	Διαρκής απασχόληση - Αύξηση των θέσεων εργασίας ΙΠΑ στις δικαιούχους οντότητες μετά το έργο Ευρατόμ (ανά είδος εργασίας)	Συνολική απασχόληση - Αριθμός των άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν λόγω διάδοσης των αποτελεσμάτων Ευρατόμ (ανά είδος εργασίας)
	Ύψος δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν μαζί με την αρχική επένδυση Ευρατόμ	Ύψος δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν για την εκμετάλλευση και επέκταση των αποτελεσμάτων Ευρατόμ	Πρόοδος που σημείωσε η Ένωση προς την κατεύθυνση επίτευξης 3 % του ΑΕΠ χάρη στο Πρόγραμμα Ευρατόμ

Δείκτες κατεύθυνσης επιπτώσεων όσον αφορά τις πολιτικές

Το Πρόγραμμα Ευρατόμ παρέχει επιστημονικά στοιχεία για τη χάραξη πολιτικής. Αυτό αφορά ιδίως την επιστημονική στήριξη σε άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής, όπως στήριξη στις πυρηνικές διασφαλίσεις Ευρατόμ ή στην εφαρμογή από τα κράτη μέλη των οδηγιών σχετικά με την πυρηνική ενέργεια και την ιοντίζουσα ακτινοβολία ([1]).

Ως προς τις επιπτώσεις στις πολιτικές	Βραχυπρόθεσμες	Μεσοπρόθεσμες	Μακροπρόθεσμες
Στήριξη της πολιτικής της Ένωσης όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια, τις πυρηνικές διασφαλίσεις και την πυρηνική προστασία	Αριθμός και ποσοστό των έργων Ευρατόμ που παράγουν αποτελέσματα χρήσιμα για τις πολιτικές	Αριθμός αποτελεσμάτων που έχουν τεκμηριωμένες επιπτώσεις στην πολιτική της Ένωσης	Αριθμός και ποσοστό των αποτελεσμάτων των έργων Ευρατόμ στα οποία γίνεται παραπομπή στα έγγραφα πολιτικής/προγραμματισμού

Οι στόχοι θα ορίζονται τόσο για τις έμμεσες και όσο και για τις άμεσες δράσεις ώστε να υποδηλώνονται τα αναμενόμενα αποτελέσματα για κάθε τμήμα του Προγράμματος Ευρατόμ.

([1]) Κανονισμός (Ευρατόμ) αριθ. 302/2005 της Επιτροπής, της 8ης Φεβρουαρίου 2005, για την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τον έλεγχο διασφαλίσεων της Ευρατόμ (ΕΕ L 54 της 28.2.2005, σ. 1)· οδηγία 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου και οδηγία 2014/87/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2014, για τροποποίηση της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων (ΕΕ L 219 της 25.7.2014, σ. 42).